

MODEL ODPOWIEDZI I SCHEMAT PUNKTOWANIA ZADAŃ

Model oceniania – etap wojewódzki

Nr	Prawidłowa odpowiedź	Liczba punktów
1	P, F	1 p. za dwie poprawne odpowiedzi.
2.1	1 T	1 p. za poprawne zaznaczenie. 0p. za zaznaczenie odpowiedzi niepoprawnej.
2.2.	A., C.	1 p. za dwie poprawne odpowiedzi.
3.	Uczeń wskazuje funkcje liczebników, np.: A. wyrażenie uznania / podziwu dla szybkości telegrafu /przekazywanie dokładnych, wiarygodnych informacji o prędkości przekazywania informacji B. podkreślanie powszechności uczuć wzbudzanych przez projekt C. akcentowanie dużej skali zainteresowania	3 p., po 1 p. za każdą poprawną odpowiedź.
4.1.	Impey Barbicane – A., F. Kapitan Nicholl – B., E. Michel Ardan – C., D.	1 p. za poprawnie wypełnioną tabelę.
4.2.	Uczeń w odpowiedzi wybiera jednego bohatera, przywołuje przykłady zgodne z treścią powieści ORAZ pokazujące, że rozumie wartości charakterystyczne dla epoki . W przypadku, gdy odpowiedź ucznia nie świadczy o zrozumieniu związku frazeologicznego <i>być dzieckiem swoich czasów</i> , nie przyznaje się punktów za przykłady. Na przykład: <u>Impey Barbicane</u> : wierzy w postęp naukowy – konsultuje z naukowcami swoje plany konstrukcyjne; jest sprawnym inżynierem i wynalazcą – w czasie wojny wzbogacił się na konstruowaniu działa <u>Kapitan Nicholl</u> : jest kapitalistą – liczy się dla niego zysk, dlatego rywalizuje z Barbicanem; uznaje wartość nauki – w dyskusji z Ardanem powołuje się na ustalenia naukowców <u>Michel Ardan</u> : wierzy w wartość ludzkiej kreatywności – zainteresował się projektem Barbicana; chce zyskać sławę jako odkrywca, przekroczyć granice nieosiągalne dla człowieka – zamierza wyruszyć w podróż kapsułą	3 p., w tym: po 1 p. za każdy poprawnie przywołany adekwatny przykład; 1 p. za całkowitą poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną.
5.1.	Uczeń w odpowiedzi wyjaśnia swoje rozumienie pojęcia <u>pozytywistyczny optymizm</u> , odwołując się do wiedzy o epoce ORAZ znajomości treści książki, np.: - <i>Pozytywistyczny optymizm oznacza przekonanie o możliwości rozwoju ludzkości dzięki nauce. Przykładem na to jest projekt podróży na Księżyc.</i> - <i>Pojęcie to odnosi się do obecnego w książce przekonania, że dzięki odkryciom naukowym uda się zaprowadzić pokój. Symbolizuje to pogodzenie się Barbicana i Nicholla.</i>	2 p., w tym: 1 p. za poprawne wyjaśnienie pojęcia <i>pozytywistyczny optymizm</i> , 1 p. za całkowitą poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną.
5.2.	Uczeń w odpowiedzi odnosi się do znajomości książki ORAZ interpretacji jej przesłania, np.: - <i>Zgadzam się ze stwierdzeniem Wojciecha Orlińskiego. Verne pokazał, że nawet najwspanialsze odkrycia naukowe mogą służyć złu. Główni bohaterowie, choć byli doskonałymi inżynierami, wykorzystywali swój talent do produkcji broni, służącej mordowaniu się.</i> - <i>Zgadzam się z tym stwierdzeniem. Verne pokazuje, że do pełnego korzystania ze zdobyczy naukowych ludzkość musi jeszcze dorosnąć. W powieści obrazuje to postać kapitana Nicholla, który bierze udział w wyprawie nie po to, aby doświadczyć wspaniałego odkrycia, a żeby wygrać rywalizację.</i> - <i>Stwierdzenie Wojciecha Orlińskiego uważam za adekwatne, gdyż sukces przedsięwzięcia opisanego w utworze (wystrzelenie kapsuły) i współpraca różnych osób na rzecz tego projektu poprzedzone były licznymi problemami (np. natury naukowej i technicznej) i konfliktami (Nicholl - Barbicane).</i>	2 p., w tym: 1 p. za poprawnie sformułowany argument z przykładem; 1 p. za całkowitą poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną.

	- Nie zgadzam się ze stwierdzeniem Wojciecha Orlińskiego. Moim zdaniem powieść zawiera przesłanie, że dzięki nauce uda się przezwyciężyć negatywne cechy ludzkości. Bohaterowie pokonali wzajemną niechęć i ostatecznie pogodzili się w obliczu sukcesu wyprawy.	
6.1.	<p>Uczeń w swojej odpowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> – <u>zapisuje poprawną zasadę</u>: nazwę księżyc zapisujemy wielką literą tylko jako termin astronomiczny, nazwę naturalnego satelity Ziemi (1 p.), jeśli oznacza ona po prostu obiekt widoczny na niebie lub każdego naturalnego satelitę, piszemy ją małą literą (1 p.). – <u>stosuje formuły grzecznościowe charakterystyczne dla korespondencji oficjalnej</u>: nagłówek – <i>Szanowna Pani</i>, pozdrowienie na koniec listu – <i>Z wyrazami szacunku</i>, – <i>Z poważaniem</i> (1 p.) – <u>pisze pracę poprawną pod względem językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym</u> (1 p.) 	<p>4 p., w tym:</p> <p>2 p. za poprawność merytoryczną obu reguł – po 1 punkcie za każdą z nich;</p> <p>1 p. za zastosowanie zwrotów grzecznościowych;</p> <p>1 p. za całkowitą poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną.</p>
6.2.	<p>Uczeń zapisuje po 1 (poprawnym językowo, ortograficznie i interpunkcyjnie) zdaniu ilustrującym każdą podaną przez siebie regułę:</p> <ul style="list-style-type: none"> – reguła zapisu wielką literą, np.: <i>Dookoła Ziemi krąży jej naturalny satelita – Księżyc.</i> <i>Misja badawcza na Księżyc zakończyła się sukcesem.</i> – reguła zapisu małą literą, np.: <i>W czasie pełni wilki wyją do księżyca.</i> <i>Dookoła wielu planet krążą ich księżyce.</i> <p>Uwaga, jeśli zbudowane wypowiedzenie ilustruje inną regułę np. dotyczącą wielkiej litery na początku zdania, nie przyznaje się punktów.</p>	<p>2 p., w tym po 1 p. za każde poprawnie zapisane zdanie ilustrujące podaną przez ucznia regułę pisowni.</p>
7.	<p>Uczeń w swojej odpowiedzi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – <u>wyjaśnia znaczenie reprodukcji</u> (odnosi się do wiary w postęp w medycynie LUB do przekonania, że medycyna lepiej radzić sobie będzie z zarazkami LUB do przekonania, że w przyszłości będzie łatwiej zwalczać niewidoczne wcześniej mikroby) i <u>formułuje własne stanowisko</u> (zgadza się, nie zgadza się, zachowuje postawę ambiwalentną) – 1 p. – <u>formułuje argument adekwatny do stanowiska</u> (odwołuje się do wiedzy o współczesności, np.: <i>Dziś szybciej niż w przeszłości produkowane są szczepionki chroniące przed niebezpiecznymi chorobami, jak na przykład COVID-19</i> LUB <i>Dziś także musimy walczyć z groźnymi chorobami i nie wszystko udaje się od razu, jak to było w przypadku pandemii COVID-19.</i> 	<p>3 p., w tym:</p> <p>1 p. za wyjaśnienie i sformułowanie stanowiska;</p> <p>1 p. za poprawnie sformułowany argument;</p> <p>1 p. za całkowitą poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną.</p>
8.	<p>Uczeń w swojej odpowiedzi odwołuje się do znaczenia wyrazu <u>egzystencjalny</u> ORAZ fragmentu tekstu mówiącego o <u>samotności</u> wyruszających z Ziemi na Marsa, np.:</p> <p><i>Samotność, o której pisze Bradbury, nie wynikała z fizycznego osamotnienia – ludzie wyruszali w dużej grupie. Samotność wynikała z myślenia o niewielkim znaczeniu pojedynczego człowieka wobec ogromu wszechświata i wynikającym z niego poczuciu braku bezpieczeństwa. Jest to zatem refleksja o istnieniu człowieka w świecie.</i></p> <p>Uwaga, za odpowiedzi niedotyczące samotności nie przyznaje się punktów.</p>	<p>3 p., w tym</p> <p>1 p. za poprawne wykorzystanie znaczenia słowa w odniesieniu do samotności opuszczających Ziemię;</p> <p>1 p. za poprawne odwołanie do fragmentu tekstu.</p> <p>1 p. za całkowitą poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną.</p>
9.1.	B., C.	1 p. za dwie poprawne odpowiedzi.
9.2.	<p>Uczeń odwołuje się do znajomości OBU tekstów, np.</p> <ul style="list-style-type: none"> – podobieństwo: chęć poszukiwania nowych miejsc, nadzieja na nowe możliwości – różnica: podróżujący na Księżyc robili to w imię postępu całej ludzkości, podróżujący na Marsa chcieli zyskać coś dla samych siebie. <p><i>W przypadku różnicy konieczne jest podanie informacji dotyczących obu tekstów, aby różnica była uchwytana dla czytającego.</i></p>	<p>2 p., w tym 1 p. za podanie podobieństwa i 1 p. za podanie różnicy.</p>

10.	<table><tr><td>garstka</td><td>garść</td><td>garść-/garst-</td><td>-k(a)</td><td>ś:s, ć:t</td></tr><tr><td>brak</td><td>brakować</td><td>brak-</td><td>-Ø formant zerowy</td><td>- (brak oboczności)</td></tr></table>	garstka	garść	garść-/garst-	-k(a)	ś:s, ć:t	brak	brakować	brak-	-Ø formant zerowy	- (brak oboczności)	2 p., po 1 p. za każdy poprawnie wypełniony wiersz tabeli.
garstka	garść	garść-/garst-	-k(a)	ś:s, ć:t								
brak	brakować	brak-	-Ø formant zerowy	- (brak oboczności)								
11. 1.	Planeta 1: Ziemia [Z'-e-m'-a] Planeta 2: Wenus [W-e-n-u-s] / Jowisz [J-o-w-i-sz] Planeta 3: Saturn	3 p., po 1 za każdą nazwę										
11. 2.	mars, Mars, Marsjanie, marsjańskie	4 p., po 1 p. za każdy poprawny wybór.										
11. 3.	Mars oraz Wenus / dopuszczalne odpowiedzi zamiast Wenus: Ceres, Eris <i>Wymienione nazwy planet muszą różnić się rodzajem gramatycznym: Mars – rodzaj męski, Wenus (Ceres, Eris) - rodzaj żeński.</i>	1 p. za obie nazwy.										
11. 4.	satelita	1 p. za poprawną odpowiedź.										
12.	P, F	1 p. za obie poprawne odpowiedzi.										
13.	kontrastu, anafora, spójnikiem	3 p., po 1 p.za każdą poprawną odpowiedź.										
14.	<i>skał warczących na siebie</i> dopuszczalna odpowiedź: <i>Jakby nie przesuwały się wtedy niziny w gorączkowych malignach, lodowatych dreszczach.</i> Uwaga! Sama czynność przesuwania się nie jest wystarczająca, by uznać ten fragment za ożywienie: nie każdy ruch jest równoznaczny z nadaniem cech istot żywych.	1 p. za poprawną odpowiedź.										
15.	Uczeń podaje dwa dowolne wyrażenia przyimkowe z listy poniżej i wyjaśnia ich znaczenie. • na pozór – inaczej niż w rzeczywistości, niż można sądzić • pod pozorem – podając zmyślony powód • pod żadnym pozorem – bez usprawiedliwienia czy okoliczności łagodzących • wbrew pozorom – inaczej niż się wydaje • z pozoru – wydawałoby się, że coś jest jakieś; na pierwszy rzut oka. <i>Jeśli odpowiedź nie świadczy o zrozumieniu pojęcia „wyrażenie przyimkowe”, nie przyznaje się punktów.</i>	2 p., w tym po 1 p. za każde poprawne podanie wyrażenia wraz z adekwatnym wyjaśnieniem.										
16.	Uczeń w odpowiedzi wykazuje zbieżność / podobieństwo między znaczeniem obu tekstów, np.: <i>W wierszu pokazano refleksję na temat tego, że czasem warto dostrzegać w naszym życiu harmonię, na przykład kontemplując piękno przyrody. Wobec świadomości tego, że spokój czy równowaga są zjawiskami rzadkimi, należy ocalić je za wszelką cenę. Podobnie maksyma Goethego wyraża pragnienie zatrzymania czegoś dobrego i pięknego, a ulotnego jak chwila.</i> Uwaga! Wykazanie podobieństwa na zasadzie powtórzenia wyrazu <i>chwila</i> jest niewystarczające i nie może skutkować otrzymaniem punktu.	3 p., w tym 1 p. za poprawne odwołanie się do przesłania wiersza; 1 p. za poprawne odwołanie się do sensu maksymy, 1 p. za całkowitą poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną.										
17.	I REALIZACJA TEMATU WYPOWIEDZI (0-2) • Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu – przemówienie . Wszystkie pozostałe elementy polecenia uwzględnione – wcielenie się w postać astronauty, odwołanie do obu wskazanych lektur . Wypowiedź w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu. (2 p.) • Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu. Nieuwzględniony jeden element polecenia (inny niż forma, np. wygłaszający przemówienie nie wciela się w bohatera filmu, odwołano się do jednej z wskazanych lektur) LUB w pracy występują fragmenty nie dotyczące problemu wskazanego w poleceniu. (1 p.)	20 p. zgodnie z podanymi kryteriami.										

- Forma wypowiedzi niezgodna z formą wskazaną w poleceniu ALBO nieuwzględnione co najmniej dwa elementy polecenia (inne niż forma np. wygłaszający przemówienie nie wciela się w bohatera filmu oraz odwołano się do jednej z wskazanych lektur lub nie odwołano się do żadnej z wskazanych lektur), ALBO nieuwzględniony jeden element polecenia (inny niż forma) ORAZ w pracy występują fragmenty nie dotyczące problemu wskazanego w poleceniu. **(0 p.)**
- ✓ Uwaga, jeżeli za wypowiedź przyznano 0 pkt w kryterium *Realizacja tematu wypowiedzi*, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 pkt.
- ✓ Jeżeli wypowiedź w całości jest nie na temat, egzaminator ocenia ją na 0 punktów.
- ✓ Jeżeli wypowiedź jest nieczytelna, egzaminator ocenia ją na 0 punktów.
- ✓ Jeżeli wypowiedź zawiera mniej niż 180 wyrazów, jest oceniana wyłącznie w kryteriach: realizacji tematu wypowiedzi, elementów twórczych / elementów retorycznych oraz kompetencji literackich i kulturowych. W pozostałych kryteriach egzaminator przyzna 0 punktów.

II ELEMENTY RETORYCZNE (0-5)

- Pogłębiona argumentacja w odniesieniu do tematu „Człowiek wobec potęgi wszechświata” podporządkowana przyjętemu stanowisku (np. tezie o sile człowieka wobec wszechświata, o uporze wobec pokonywania przejawów tej potęgi, o bezradności człowieka wobec niej, teza „mieszana” itp.), prezentująca samodzielność i wnikliwość w budowaniu refleksji, uwzględniająca oba elementy tematu (człowieka i wszechświata); różnorodne argumenty zilustrowane odniesieniami do tekstów, argumenty uporządkowane, np. zhierarchizowane **(5 p.)**
- Praca spełnia wszystkie wymagania na 3 p. i niektóre na 5 p. **(4 p.)**
- Powierzchnowa argumentacja w odniesieniu do tematu „Człowiek wobec potęgi wszechświata” podporządkowana przyjętemu stanowisku, brak wnikliwości w refleksji, niektóre argumenty zilustrowane odpowiednimi przykładami lub przykłady w funkcji argumentacyjnej, argumenty częściowo uporządkowane **(3 p.)**
- Praca spełnia wszystkie wymagania na 1 pkt i niektóre na 3 pkt. **(2 p.)**
- Podjęta próba argumentowania w odniesieniu do tematu „Człowiek wobec potęgi wszechświata”, niejasne stanowisko wobec zagadnienia, powierzchowne omówienie go **(1 p.)**
- Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 p. **(0 p.)**

III KOMPETENCJE LITERACKIE I KULTUROWE (0-2)

- Funkcjonalne wykorzystanie znajomości oraz rozumienia wiersza i filmu wskazanych w poleceniu: omówienie przesłania / sensów tekstów kultury poparte przykładami. Poprawność rzeczowa. **(2 p.)**
- Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości i rozumienia wiersza oraz/lub filmu wskazanych w poleceniu: np. wyliczenie pojedynczych przykładów bez odniesienia do ich sensów albo 1 błąd rzeczowy przy funkcjonalnym wykorzystaniu znajomości i rozumienia wiersza i filmu wskazanych w poleceniu **(1 p.)**
- Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1p. np. zawiera dwa błędy rzeczowe, brak przykładów z utworów, niefunkcjonalne ich wykorzystanie. **(0 p.)**

IV KOMPOZYCJA TEKSTU (0-2)

- Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi – obecność zwrotu do adresatów i przedstawienia sytuacji, w której przemówienie jest wygłaszane, lub prezentacja poruszanego problemu. Graficznie wyodrębnione akapity (wydzielenie akapitami tylko trzech zasadniczych części wypowiedzi nie spełnia wymagań tego kryterium) Pełna spójność – bez luk i zbędnych powtórzeń. **(2 p.)**

<ul style="list-style-type: none"> • Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi. Graficznie wyodrębnione akapity. Dopuszczalna 1 usterka w zakresie spójności lub podziału na akapity. (1 p.) • Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 p. (0 p.) <p>V STYL (0-2)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odpowiedni do treści i formy wypowiedzi – dobór słownictwa i konstrukcji składniowych służy argumentacji (wyjaśnianie, wnioskowanie) i celom retorycznym (poruszanie emocji), podkreśla rzeczowość, porządek oraz podniosły charakter wystąpienia. Nieodpowiedni jest styl kolokwialny, poetycki, przesadnie naukowy. Nie można przyznać pełnej punktacji za styl w pełni typowy dla rozprawki, pozbawiony cech typowych dla przemówienia, np. formuł służących utrzymaniu kontaktu ze słuchaczami we wszystkich częściach pracy. • Jednolity – bez mieszania stylów. (2 p.) • Pojedyncze usterki w odpowiedniości ORAZ/LUB jednolitości stylu. (1 p.) • Liczne usterki w odpowiedniości ORAZ/LUB jednolitości stylu w całej pracy. (0 p.) <p>VI JĘZYK (0-4)</p> <table><tr><th>zakres środków / poprawność środków</th><th>0 błędów</th><th>1 błąd</th><th>2 błędy</th><th>3 błędy</th><th>ponad 3 błędy</th></tr><tr><td>Szeroki zakres środków językowych, tzn. zróżnicowana składnia, zróżnicowana leksyka, w tym np. bogata frazeologia, precyzyjne słownictwo, umożliwiające pełną i swobodną realizację tematu</td><td>4 p.</td><td>3 p.</td><td>2 p.</td><td>1 p.</td><td>0 p.</td></tr><tr><td>Zadowalający zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka stosowne / odpowiednie do realizacji tematu.</td><td>3 p.</td><td>2 p.</td><td>1 p.</td><td>0 p.</td><td>0 p.</td></tr><tr><td>Wąski zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka proste / ograniczone, utrudniające realizację tematu.</td><td>2 p.</td><td>1 p.</td><td>0 p.</td><td>0 p.</td><td>0 p.</td></tr></table> <p>VII ORTOGRAFIA (0-2)</p> <ul style="list-style-type: none"> • 0 błędów – 2 p. • 1-2 błędy – 1 p. • ponad 2 błędy – 0 p. <p>VIII INTERPUNKCJA (0-1)</p> <ul style="list-style-type: none"> • do 3 błędów – 1 p. • ponad 3 błędy – 0 p.	zakres środków / poprawność środków	0 błędów	1 błąd	2 błędy	3 błędy	ponad 3 błędy	Szeroki zakres środków językowych, tzn. zróżnicowana składnia, zróżnicowana leksyka, w tym np. bogata frazeologia, precyzyjne słownictwo, umożliwiające pełną i swobodną realizację tematu	4 p.	3 p.	2 p.	1 p.	0 p.	Zadowalający zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka stosowne / odpowiednie do realizacji tematu.	3 p.	2 p.	1 p.	0 p.	0 p.	Wąski zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka proste / ograniczone, utrudniające realizację tematu.	2 p.	1 p.	0 p.	0 p.	0 p.	
zakres środków / poprawność środków	0 błędów	1 błąd	2 błędy	3 błędy	ponad 3 błędy																				
Szeroki zakres środków językowych, tzn. zróżnicowana składnia, zróżnicowana leksyka, w tym np. bogata frazeologia, precyzyjne słownictwo, umożliwiające pełną i swobodną realizację tematu	4 p.	3 p.	2 p.	1 p.	0 p.																				
Zadowalający zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka stosowne / odpowiednie do realizacji tematu.	3 p.	2 p.	1 p.	0 p.	0 p.																				
Wąski zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka proste / ograniczone, utrudniające realizację tematu.	2 p.	1 p.	0 p.	0 p.	0 p.																				
Razem	70 p.																								

Każdy poprawny i zgodny z poleceniem sposób rozwiązania zadań przez ucznia powinien być uznawany. W modelu odpowiedzi zamieszczono warunki poprawności odpowiedzi i przykładowe rozwiązania.